

СТАНОВИЩЕ

от Валери Стоилов Стоянов, доктор на науките, професор по
професионално направление 3.2. Психология

относно дисертационен труд на тема:

„ОРГАНИЗАЦИОННИ ФАКТОРИ ЗА ФОРМИРАНЕ НА ПРИВЪРЗАНОСТ И УДОВЛЕТВОРЕНОСТ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ”

за присъждане на ОНС „доктор”, област на висше образование „Социални,
стопански и правни науки“, професионално направление 3.2. Психология
(Трудова психология)

на **Боян Бойчев Пиперков**

Дисертационният труд на **Боян Пиперков** е посветен безспорно на *актуален* и важен за организационната практика и психичното благополучие на служителите проблем. На изследователите в областта на трудовата и организационната психология е пределно ясно, че удовлетвореността от труда и психичният стрес са силно отрицателно корелиращи, т.е. наличието на висока удовлетвореност е признак за ниски нива на стрес и по-изразено психично благополучие. В такъв смисъл идентифицирането на организационни фактори, които имат отношение към удовлетвореността от труда, респективно и привързаността към организацията, при това в специфична сфера на индустрията и културната среда (българската), би обогатило практиките по управление на човешките ресурси и мениджърските подходи при осъществяване на управленските функции с вероятни резултати в две посоки. От една страна, със сигурност ще се подобрява, като краен резултат, психичното благополучие на служителите, а от друга ефективността на организациите – две цели, които оправдават усилията на докторанта и правят темата значима и актуална.

Дисертационният труд има оптимална структура и обемни части. По-голямата част от труда е посветен на собственото за докторанта емпирично изследване, с което се дава възможност по-ясно да се очертаят неговите приноси по разработваната тема. Това е в съзвучие и с целта на дисертационния труд, а именно „...да проучи теоретично и експериментално факторите, които оказват влияние върху привързаността към организацията и удовлетвореността от труда.“ (с. 2).

Като приноси моменти се приемат следните постижения на докторанта:

1. Направеният задълбочен, критичен анализ на наличните обяснителни модели за същността на двете основни трудови нагласи – удовлетвореността от труда и привързаността към организацията и факторите които ги детерминират.

2. Логично синтезираният и емпирично проверен модел, в собствено за докторанта изследване, за влиянието на индивидуално-демографски и организационни фактори върху двете най-често изследвани в трудовата и организационната психология нагласи на личността, свързани с работната среда - удовлетвореността от труда и привързаността към организацията.

3. Разкритото специфично влияние на индивидуално-демографски фактори, като възраст, пол, образование, общ трудов стаж и позиция в организационната йерархия, върху привързаността към организацията и удовлетвореността от труда.

4. Разкритото „критично“ влияние на преките ръководители с отношението си към служителите, върху формирането на привързаността им към организацията.

5. Установеното специфично влияние на факторите от системата за управление на човешките ресурси върху формирането на привързаност към организацията, с изразена чувствителност на служителите към управленските стилове и системата за оценяване на трудовото изпълнение, сравнено с по-слабото влияние на фактори като системите за подбор, за възнаграждения, за обучение и кариерно развитие.

С дисертационното си изследване Боян Пиперков обогатява знанието за влиянието на дейността на ръководителите, функционирането на системите за управление на човешките ресурси и взаимоотношенията в работните групи, върху двете важни трудови нагласи за служителите – удовлетвореността от труда и привързаността към организацията.

Емпиричните находки от дисертационния труд на Боян Пиперков са сериозна база за „настройване“ на мениджърските практики и практиките по управление на човешките ресурси, за подобряване на удовлетвореността от труда на служителите и тяхната привързаност към организацията, което от своя страна би рефлектирало позитивно върху организационната ефективност.

Резултатите от дисертационния труд са широко представени пред научната общност и обсъдени на няколко от най-значимите научни конференции по психология у нас.

Нямам съществени критични бележки по дисертационното изследване.

Авторефератът прецизно отразява съдържанието на дисертационния труд.

Като член на научното жури заявявам, че не съм констатирал плагиатство от страна на докторанта. Използваните 287 литературни източници, са надлежно цитирани.

Дисертационният труд на Боян Пиперков има характер на завършен монографичен труд, с критичен анализ на съществуващите обяснителни модели, логично синтезиран собствен модел за емпирично изследване, коректно организирано и проведено емпирично изследване с подробни и изчерпателни качествени анализи. Това ми дава основание за цялостна положителна оценка.

Към докторанта имам един въпрос:

Понятията “удовлетвореност от труда” и “привързаност към организацията” са тясно свързани. Изследвания на различни автори показват доста висока положителна корелация между двете променливи. Изследванията дават също много смесени резултати за посоката на влияние между тях. В едни случаи се установява, че удовлетвореността от труда може директно да влияе върху привързаността към организацията, докато други изследвания сочат обратно – че привързаността води до удовлетвореност от работата. Какво е становището на докторанта по този казус?

Заключение

Дисертационният труд на Боян Бойчев Пиперков представлява цялостно и актуално изследване в значима област от познанието за човека и организационната практика. Докторантът е демонстрирал компетенции критично и задълбочено да анализира теоретични модели и организационни практики, правилно да се ориентира в йерархията на понятията, да формулира собствени модели и ги проверява емпирично. Приносите са от теоретичен и приложно-практичен характер.

Всичко това ми дава основание, с пълна убеденост да гласувам „за” и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури, да гласуват положително за присъждането на **Боян Бойчев Пиперков** на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.2. Психология (Трудова психология).

13.06.2020 г.
гр. Варна

Разработил становището:
Проф. д.н. Валери Стоянов